

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Europæisk folkestyre : en radikal vision

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 2000

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Kommentar: Debatoplægget er udgivet med støtte fra Det Radikale Venstre, men udtrykker ikke Det Radikale Venstres politik

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

EUROPÆISK FOLKESTYRE

EN RADIKAL VISION

DEBATOPLÆGGET ER UDGIVET MED STØTTE FRA
DET RADIKALE VENSTRE,
MEN UDTRYKKER IKKE
DET RADIKALE VENSTRES POLITIK.

Af Sabineklubben

Charlotte Fischer, Asbjørn Haugstrup, Camilla Hersom, Christian Brix Møller, Christian Liebing, Jan Ellebye, Kirstine la Cour Rasmussen, Kristian Sloth, Lars Aagaard, Martin Lidegaard, Anders Thomsen, Peter Ravn Olesen, Rune Noack og Tonny Lacomble Nielsen.

FORORD

Vi har besluttet os for at stemme JA den 28. september. Men at et ja ved folkeafstemningen den 28. september er det indlysende rigtige for os, ændrer ikke ved, at EU slås med fundamentale problemer, som vi skal arbejde for at overkomme.

Vi kan ikke se, at der findes et troværdigt alternativ til EU-samarbejdet. For os er det langt mere konstruktivt og perspektivrigt at være kritiske indenfor end udenfor EU.

EU har problemer med en udemokratisk beslutningsstruktur. Som EU-systemet er indrettet i dag, er der ingen sammenhæng mellem magt og ansvar. Selvom noget er gjort for at rydde op efter sidste års Kommissionsskandale og efterfølgende afgang; og selvom Europa-Parlamentet ved stort set alle traktatændringer har fået øgede beføjelser og i dag er medlovgiver på en række områder, så er det demokratiske underskud i EU fortsat markant. Der er et afgrundsdybt gab mellem de kompetencer, der er overflyttet fra det nationale politiske niveau til fællesskabet og omfanget af de kontrolbeføjelser, det folkevalgte parlament kan udøve.

De, der har magten har ikke ansvaret, og de der har ansvaret har ikke magten.

Skal vi det demokratiske underskud til livs, er der kun en vej at gå: vi må skabe en klarere og enklere beslutningsstruktur i EU, og vi må genskabe forbindelsen mellem magt og ansvar.

Vi foreslår en kommende EU-forfatning, der udtrykker et to-kammersystem - og at de to kamre behandles lige i lovgivningsprocessen. I det ene kammer er landene ligeligt repræsenteret og i det andet kammer, Parlamentet, er befolkningerne proportionalt repræsenteret.

Det betyder på ingen måde, at EU bliver Europas Forenede Stater, eller at Danmark og de andre nationer skal afgive mere suverænitet. Men det betyder, at det bliver

klart, hvem der har kompetencen til at gennemføre hvad. Og det er den første forudsætning for en meningsfuld politisk diskussion om indholdet.

Og hvorfor ikke, når vi er i gang, gøre en ekstra indsats for at vitalisere det europæiske demokrati, så vi - folkene i Europa - begynder at diskutere europæiske spørgsmål? Vi foreslår, at man kombinerer de europæiske topmøder med europæiske folkeafstemninger.

Indtil nu har alle danske regeringer modsat sig øget demokratisering af EU. Det er sådan set forståeligt nok. Det er jo regeringerne, der vil miste magt. Til folket! Men det er også skammeligt. For man kan ikke lade være med at mistænke regeringerne for manglende tiltro til folkets dømmekraft.

*KØBENHAVN, SEPTEMBER 2000
SABINEKLUBBEN*

JA TIL DEN FÆLLES MØNT

ja til den fælles mønt

Afstemningen den 28. september 2000 handler om dansk tilslutning til den fælles mønt. For os er denne afstemning vigtig, fordi den handler om Danmarks position i det europæiske samarbejde.

Danmarks skal have sæde ved det bord, der fastlægger den overordnede økonomiske politik i Europa. Vi skal søge den indflydelse, fordi vi har noget at tilbyde resten af Europa. Danmark har i snart 30 år været med i samarbejdet. Det har på ingen måde gjort vores land mindre. Vi har i den tid opnået indflydelse på områder, hvor det før kun var de store europæiske magter, der havde noget at sige.

Det samme gælder for ØMU'en. Mens det tidligere var de store lande, der bestemte den overordnede økonomiske politik i Europa, får vi nu alle fælles muligheder og ansvar. Vi skal ikke længere bekæmpe hinanden økonomisk i Europa, men arbejde sammen for at styrke vores generelle velfærd.

Men er der brug for denne udvikling? Ja, for vi mener ikke, at markedskræfterne vil tilgodese alle. Og formentlig slet ikke i fornødent omfang miljøet og samfundets dårligst stillede. Den europæiske velfærdsmodel bygger på at udnytte fordelene ved markedskræfterne, men afbøde de negative konsekvenser.

Den fælles mønt er først og fremmest politik, men man kommer ikke uden om, at samarbejdet har visse økonomiske fordele for Danmark. Ingen vekselgebyrer og en forventet lavere rente er blandt de direkte økonomiske fordele. Og et samlet EU vil have lettere ved at modstå valutaspekulation. Alt sammen fordele der er med til at sikre vores økonomiske stabilitet og den danske velfærdsmodel.

Hvis vi den 28. september vælger at stå udenfor samarbejdet er det glidebanen mod den norske model. Hovedparten af alle direktiver, der er vedtaget i Europa med dansk indflydelse, bliver oversat til norsk uden at de har haft mulighed for ændre et komma. I Danmark har vi en offentlig politisk debat om EU. Vi har svært ved at se det mere demokratiske ved den norske løsning.

DEMOKRATI ER DELTAGELSE - BÅDE I EUROPA OG I DANMARK

Sabineklubben har forståelse for den EU-modstand, der grunder i betænkeligheder for demokratiet. Hvordan kan vi gøre det europæiske samarbejde til et folkeligt og stadig mere demokratisk projekt? Vi er af den opfattelse, at der skal bygges videre på de institutioner, som vi - sammen med de andre lande i Europa - har skabt gennem de sidste 30 år. Men at starte helt forfra er på ingen måde en farbar vej. Det er de europæiske landes befolkninger, der skal deltage i udformningen af et demokratisk Europa. Den Europæiske Union er begyndelsen. Nu er det op til os at dreje EU ud på den rigtige vej. Det kræver, at vi deltager.

DEN DANSKE DEBAT

den danske debat

Det var først og fremmest længslen efter varig fred mellem Europas befolkninger, der førte til dannelsen af Kul- og Stålunionen - dét, der siden blev til EF og EU. Som den franske premierminister Robert Schumann sagde i 1950: 'Europa er den organiserede fred'. Aldrig mere krig, sagde man, og tiden har vist, at der var vilje bag ordene. Århundreder med magtanvendelse som politisk redskab er afløst af forhandling mellem de europæiske folk og regeringer.

Danskerne stemte ved folkeafstemningen i 1992 nej til Maastricht-traktaten - for efterfølgende at stemme ja til en traktat, der for vores vedkommende havde en række forbehold til samarbejdet. Forbeholdene har på mange måder præget debatten i Danmark. Mens andre landes politikere har turdet tænke langsigtede tanker om samarbejdet, har man i Danmark gået i listesko af frygt for befolkningen. Budskabet har igen og igen været "hertil og ikke længere". Men virkeligheden har været en ganske anden. Det er bemærkelsesværdigt, at lande vi normalt sammenligner os med, har en diskussion om udviklingen i samarbejdet, mens den danske debat stadigvæk handler om, vi skal være medlemmer af EU, i stedet for hvordan samarbejdet skal være.

Det er på tide, at vi sammen løfter diskussionen et niveau op. Demokratiet har vist sig levedygtig i stort set hele Europa - hvorfor overfører vi ikke disse erfaringer til det europæiske samarbejde på de områder, hvor opgaverne kræver europæiske løsninger?

EUROPAS FORENEDE DEMOKRATIER *europas forenede demok*

Det meste af den danske debat om EU har drejet sig om de berømte flæskepriser, krumme agurker og alt for små kondomer til søens folk. Det er som om, det er forbigået vores opmærksomhed, at EU i bund og grund er et af de største og mest visionære politiske projekter, historien har set. Det er synd - men ikke så meget for vore medborgere i det øvrige EU, som for os selv. Mange sukker i dag efter politiske idéer med større vingeang end blot kønne økonomiske nøgletal. Hvorfor får vi ikke øjnene op for det politiske potentiale i EU-samarbejdet?

Sabineklubben ser overordnet EU som en stor del af svaret på globaliseringens udfordringer til Europa og resten verden. Globalisering, forstået som øget kommunikation, handel og samarbejde mellem verdens befolkninger, rummer muligheden for, at flere mennesker får en god og værdig tilværelse i fredelig sameksistens. Derfor er der behov for et stærkt EU, der kan holde Europa på den særlige europæiske vej, som adskiller sig fra de to andre dominerende kapitalistiske regioner. På den ene side USA, der blæser på velfærd og social retfærdighed, og på den anden Asien, der blæser på individet og det folkelige engagement i demokratiet. EU skal som modsætning hertil være præget af humanistiske, sociale, demokratiske og grønne holdninger, som modvægt til markedskræfternes dominans.

Vores vision er et Europas Forenede Demokratier, hvor EU påtager sig fire hovedopgaver:

EU skal bidrage til at skabe fred, frihed og stabilitet i hele Europa. Det betyder især, at EU skal være villig til at betale prisen for at optage de øst- og centraleuropæiske lande. Alternativet kan meget vel blive, at disse lande udvikler sig til Europas 'Latinamerika'.

EU skal være banebryder for en mere retfærdig verdensorden, hvor kløften mellem verdens rige og fattige udlignes. EU skal påtage sig den internationale førerrolle i arbejdet med at skabe udvikling i u-landene.

EU skal gå foran i bestræbelserne for en økologisk og social bæredygtig udvikling.

EU skal sikre reel og fair konkurrence og udgøre en effektiv modvægt til markeds kræfternes negative følger.

Globaliseringen kan ses som trussel eller mulighed. Vi ser den grundlæggende som en række muligheder for at forbedre menneskers tilværelse. Men skal det lykkes, kræver det stærke og handlekraftige politiske institutioner, der kan guide udviklingen i den retning, vi ønsker. Uden stærke internationale organisationer som EU, risikerer vi at overlade udviklingen til de finansielle markeders skalten og valten, og teknologiuudviklingens overflødiggørelse af (ufaglært) arbejdskraft, med fare for store sociale uligheder og politisk uro. Det er på høje tid, at vi kravler ned fra elfenbenstårnet og tager medansvar for udviklingen af et EU, der kan dæmme op for det scenarium!

VIGTIGSTE SKRIDT ER ET DEMOKRATISK EU

ONDT I DEMOKRATIET **- ONDT I RADIKALISMEN** *ondt i radikalismen*

EU er langt fra perfekt. Ligesom Danmark ikke er det. Demokrati og samarbejde er en proces, og ligeså vel som vi kan skamme os over dansk udlændinge- eller sundhedspolitik, kan vi skamme os over beslutninger - eller mangel på samme - fra Bruxelles. At EU skal give støtte til renovering af Øksnehallen i København, men samtidig i uhyre grad svigtede med hensyn til at påtage sig et fælles ansvar i forbindelse med Kosovo-aktionen i 1999, er blot et eksempel på en dårlig prioritering.

Mens regionens fattigste land Albanien tog op imod en halv million flygtninge, var det pinligt at se, at EU-landene end ikke var i stand til at enes om samlet at modtage sølle 100.000 krigsflygtninge. Når unionen ikke i en skæbnestund som den evner at opvise bare en smule ansvarsfølelse overfor fælles europæiske anliggender, er det beklageligvis også svært at se, at den skulle kunne gøre sig fortjent til bredere folkelig opbakning.

MELLEM JA OG NEJ *mellem ja og nej*

Sabineklubben er overordnet kritisk EU-positiv. Vi kan se, at der ikke findes et troværdigt og - for vi radikale - hensigtsmæssigt alternativ til EU-samarbejdet. Derfor insisterer vi på at have lov til at være kritiske, selvom langt fra alle på "ja-fløjen" bryder sig om det. Det er i første omgang deres problem. Men desværre i anden omgang alle vi tilhængeres problem. For har man ikke lov til på en gang at være kritisk og stemme ja gødes grobunden for modstanden.

Problemet er først og fremmest, at EU er i demokratisk ubalance. Derfor har det gennem årene været for nemt for nejsiden at give EU eller "dem nede i Bruxelles" skylden for alverdens dårligdomme, og for ja-siden at flygte fra ansvaret. Der er således megen sandhed i EU-juristen Peter Vesterdorfs ord, at "de, der har magten (Ministerrådet), kan ikke stilles til ansvar, og de, der kan stilles til ansvar (Europa-Parlamentet) har ikke magten". Derfor er vi langt hen af vejen enige med de, der begrundet deres modstand imod yderligere europæisk integration med betænkelighed på demokratiets vegne. Vi er blot uenige i konklusionen. Og pessimismen.

Vi mener, at demokrati ligeså vel som "sambestemmelse" kan forstås som "selvbestemmelse". Det europæiske samarbejde har objektivt betragtet medført en demokratisering af forhold, som tidligere - da mellemfolkelige relationer var bestemt af magt frem for forhandling og samarbejde - var udenfor demokratisk kontrol. På en række punkter har EU altså ligefrem været årsag til et demokratisk overskud.

MERE FOLKESTYRE

mere folkestyre

Den anden vej trækker imidlertid EU's forsøg på en demokratisk institutionel opbygning, som i forhold til vore vante forestillinger om et repræsentativt demokrati, stadig lider af et stort demokratisk underskud. Her tænker vi på gabet mellem de overførte magtbeføjelser fra medlemsstaterne til EU, og det demokratisk valgte parlaments kontrol.

Alene pga. den langt større skala og de ringere vilkår for en veludviklet fælles politisk bevidsthed, vil det formentlig være en fejltagelse at kræve et demokrati fuldstændig magen til det nationalstatslige. Men eftersom der nu reelt er to politiske processer (en dansk og en europæisk), som fører til beslutninger med gyldighed for den danske befolkning, må vi kræve, at også den europæiske proces er så demokratisk som mulig. Målet må være at minimere det institutionelle demokratiske underskud, så der, som følge af gevinsterne ved samarbejde, skabes et solidt demokratisk overskud på bundlinjen.

AT DE DANSKE REGERINGER - ALLE SOM ÉN - MODSÆTTER SIG ØGET DEMOKRATISERING AF EU ER MÅSKE NOK FORSTÅELIGT. DET ER JO DEM, DER VIL MISTE KONTROL OG STYRING. TIL FOLKET!

IKKE NOK AT STYRKE DE NATIONALE PARLAMENTER

Danske regeringer har gennem alle årene, og senest i forbindelse med den berømte grundlovssag i 1998, argumenteret for, at EU grundlæggende er et internationalt samarbejde, som ikke har spor ondt i demokratiet. For til forskel fra andre internationale organisationer som NATO og FN, er EU udstyret med exceptionelt demokratiske og åbne institutioner. Og i dette internationale samarbejde har de nationale regeringer, som vælges på demokratisk vis og kontrolleres af deres respektive parlamenter, gennem Ministerrådet hånd i hanke med de afgørende beslutninger.

En flot, men stadig svagere argumentation for, at øget demokratisering må gå via styrkelse af de nationale parlamenter. Det forholder sig efter Sabineklubbens opfattelse anderledes:

For det første er de nationale parlamenter helt utilstrækkelige instrumenter til at fjerne det demokratiske underskud. Selv på trods af en kraftigt styrket indflydelse på den politiske proces. Europaudvalget i det danske Folketing er faktisk blevet stadig mere overbebyrdet, så der ikke er tid til at behandle og kontrollere alle de sager, som i stedet i stadig højere grad behandles og afgøres i de (udemokratiske) såkaldte implementeringskomiteer, der består af embedsmænd, eksperter og lobbyister.

Dertil kommer, at eftersom stadig flere områder underlægges flertalsafgørelser, kan Europaudvalget i stadig mindre grad pålægge regeringen at blokere for EU-beslutninger. Og hvordan legitimeres så en flertalsafgørelse, som det danske folketing er imod???

DEMOKRATI OG INTERNATIONALISERING ER IKKE MODSÆTNINGER

For det andet er der grund til at kritisere den demokratiopfattelse, som her ligger bag; nemlig at demokrati kun lader sig praktisere indenfor den nationalstatslige ramme - med én nation og ét sprog. Demokratiet har eksisteret i omtrent 2000 år, men det nationalstatslige demokrati kun i godt 200 år! Der er således tale om en

bekvem efterrationalisering. Før troede man, at demokrati kun kunne lade sig gøre i små bysamfund. Nu at demokratiet kun kan eksistere inden for nationalstaten. Men det sidste tiår af det tyvende århundrede viser demokratiets styrke. Nu mangler vi den internationale dimension.

Visse regionale og globale problemer vedrører mere end blot én nation, og her kommer nationalstaten ofte til kort. Og skal de grænseoverskridende europæiske problemer løses demokratisk, er vi ganske enkelt nødt til at løsne op for den nationalstatslige demokratiforståelse. Kort sagt er den institutionelle indretning under et enormt pres og synes at blive stadig mindre demokratisk, selv med den danske regerings egen demokratiopfattelse

DET VIL VI IKKE LEVE MED. MEN LAVE OM PÅ. DET ER EN OPGAVE, SKRÆDDERSYET TIL RADIKALISMEN

EN RADIKAL VISION FOR ET EUROPÆISK FOLKESTYRE

europæisk folkestyre

Den klare modsætning til den danske regerings nølende tilgang til spørgsmålet om EU og demokrati finder vi hos føderalisterne, som ser EU som en (vordende) stat, der opfattes som grundlæggende udemokratisk. For at fjerne det demokratiske underskud, er det derfor oplagt at gøre EU til et formelt demokrati, hvor Europa-Parlamentet udgør EU's kernemyndighed.

SABINEKLUBBEN ER AF DEN OPFATTELSE, AT VI PÅ VISSE PUNKTER BØR LADE OS INSPIRERE AF FØDERALISMEN I DEMOKRATIDISKUSSIONEN

Desværre er føderalisternes relativt tidlige efterlysning af demokrati på EU-plan blevet udlagt som et ublu forsøg på at accelerere integrationen. Ikke just god tone i lande som Storbritannien, Frankrig og Danmark. Og følgelig er diskussionen blevet besværliggjort, så de, der her til lands vil demokrati, enten må troppe op hos Jens Peter Bonde og Drude Dahlerup, eller må leve med prædikatet "supereuropæere". Midt imellem finder vi det nølende ja - til tider den principløse pragmatisme - som langt fra tilstrækkeligt formår at forhindre, at den europæiske politiske proces bliver stadig mere afpolitiseret i et klima af teknisk problemløsning.

*DET ER GANSKE ENKELT FOR SLAPT. OG SÆRLIGT, AT VI
RADIKALE IKKE HAR VÆRET MEGET BEDRE SELV*

Dermed ikke sagt, at føderalismen er svaret. Langt fra. Føderalisternes svar forudsætter, eller har som mål, at EU skal være en stat, og derfor også et gennemført repræsentativt demokrati som det nationalstatslige. Et mål og en holdning, som langt fra alle lande og befolkninger deler. Endvidere forudsætter det rendyrkede føderale demokrati et veludviklet fællesskab, som langt fra er tilstede i dag. Tænk blot på den lave deltagelse til EP-valgene. Føderalismen har kort sagt en tendens til at fokusere for meget på det formelle demokrati.

*NÅR DET ER SAGT, ER DET DOG SVÆRT AT FINDE OVERBEVISENDE
BEGRUNDELSER IMOD EN DEMOKRATISERING I FØDERAL RETNING.
HVIS VI ALTSÅ MENER DET MED DEMOKRATI ALVORLIGT*

EN TODELT DEMOKRATISERINGSSTRATEGI

en todelte demokratiserings

Vores ønske er, at vi som radikale tør se realiteterne i øjnene: Føderalismen har klare styrker. Den tilbyder en demokratiform, som kombinerer demokrati, effektiv problemløsning og hensynet til medlemsstaternes fortsatte autonomi. At realiteterne så tilsiger, at et egentligt europæisk folkestyre har lange udsigter - og i den rendyrkede form ej heller er ubetinget ønskeligt - gør at vi ønsker at kombinere føderalismens væsentligste styrker med den danske regerings mere statscentrerede demokratiseringsstrategi.

FORFATNING, KOMPETENCEDELING OG

tokammersystem **TOKAMMERSYSTEM**

Det er ikke sært, at mange er af den opfattelse, at EU er et uoverskueligt vildnis, der bare vokser og vokser og truer med at kvæle alt menneskeligt på kontinentet. Det skal der tages fast hånd om. Fremgangsmåden er at luge ukrudtet væk og skære grundstammen til, så samarbejdet og demokratiet kan blomstre. Udfordringen er at få defineret en klar og tydeligt afmærket politisk kampplads indenfor EU, på ganske samme vis som grundloven danner rammen om vor hjemlige demokratiske proces. Den nationale holdningskamp skal så at sige løftes op på europæisk plan, men kun på nøje afgrænsede områder.

Derfor har vi brug for at lade det nuværende sammensurium af traktater, som med dets kompleksitet er en ren hån mod demokratiet, afløse af et keredokument. Næmlig en kortfattet og principiel forfatning, som udover at rumme visionen for det europæiske samarbejde, bør angive en klar kompetencedeling mellem for det første EU og medlemslandene, og for det andet mellem EU's institutioner.

KLARERE KOMPETENCEDELING *klarere kompetencedeling*

Kompetencedelingen mellem det nationale og EU-niveau er i dag temmelig uklar. Ganske vist opereres der i dag med det såkaldte nærhedsprincip. Men i utallige tilfælde er dette - med EØF-traktatens art. 235, som tillader strengt nødvendige fællesskabsbestemmelser uden traktathjemmel - blevet brugt som løftestang for mere integration i modstrid med intentionerne bag. Ikke underligt at art. 235 populært går under betegnelsen "gummiparagraffen".

Vi ønsker derfor nærhedsprincippet suppleret med en langt klarere kompetencedeling, som det også gang på gang har lydt fra fransk-tyske topmøder. I disse lande er man tilsyneladende væsentlig mere optaget af reelt at sikre medlemslandenes autonomi, end det er tilfældet herhjemme, hvor ordet "forfatning" straks besvares med "nej, uha!", fordi det giver associationer i retning af en statsdannelse. Lad os dog se det i øjnene: Tanker, fostret syd for Kruså, er ikke per definition af det onde.

Siger vi! Måske fordi vi selv lader hånt om den særlige danske demokratiske tradition, vil nogen sikkert mene. Og lad os derfor slå fast, at vi med indførelsen af dette forbundsstatslignende træk, hvor "forbundsstaten" og medlemsstaterne deler suveræniteten - dvs. behandlingen af emneområder - aldeles ikke ønsker at opgive Danmark som suveræn stat. Vi vil tværtimod modarbejde de centraliseringstendenser, der trækker i den retning.

Vi må være bevidste om, at der findes flere og på afgørende punkter forskellige føderationer. Og af særlig betydning er den måde, hvorpå man vælger at løse eventuelle uklarheder om kompetencefordeling. Hvor man i føderationer som eksempelvis USA og Tyskland som regel tilgodeser forbundsstaten med et "forrangsprincip", er forholdene anderledes i Canada. Her betragtes forbundsstatens og medlemsstaternes magt alle som "originære", eller oprindelige, og kompetenceklarhed løses gennem fortolkning af den traktatfæstede magtfordelingsbestemmelse.

Hverken vi - eller ret mange demokrater i Europa - er i tvivl om, at vi i spørgsmålet om magtfordeling bør lade os inspirere af Canada. Som et værn mod den unødige centralisering, som alle dage har kendetegnet EU-samarbejdet.

TOKAMMERSYSTEM

tokammersystem

Et grundlæggende demokratisk princip er den lige repræsentativitet. I tilfældet EU er den nærmest ikke-eksisterende. Ministerrådet vejer alt for tungt i lovgivningsprocessen, og de små lande favoriseres klart både her og i Europa-Parlamentet set i forhold til befolkningsstørrelser. Begge forhold har sine helt naturlige forklaringer. Men vi kan gøre det langt bedre og mere demokratisk.

EU er et samarbejde mellem lande og det er et samarbejde mellem befolkninger. Og således bør enhver EU-beslutning også kræve et flertal af lande, repræsenterende et flertal af den samlede befolkning. Vi foreslår derfor, at Danmark i det forestående valg mellem henholdsvis en såkaldt "dobbel flertals"-model forankret i Ministerrådet og et egentligt tokammersystem, som via Europa-Parlamentet i langt højere grad inddrager borgerne, støtter sidstnævnte.

Konkret foreslår vi, at en kommende EU-forfatning fastsætter et system af to kamre, der stiller "statskammeret" og Europa-Parlamentet lige i lovgivningsprocessen. Tokammersystemet bør baseres på princippet om ligelig repræsentation af landene i ministerrådet og proportional repræsentation af befolkningerne i andetkammeret, Parlamentet. Samtidig bør princippet udvides til at gælde alle områder, hvor EU har kompetence, og begge kamre bør have initiativret.

Modellen tager behørigt hensyn til danskernes frygt for at blive tromlet af de store - vi får øget indflydelse i Rådet - såvel som tyskernes frustration over ikke at få den parlamentariske vægt, som rettelig tilkommer en befolkning af deres størrelse. Måske bliver det en kende mere besværligt for ministrene. Men demokrati er nu engang besværligt.

GØR EU TIL POLITIK.

gør eu til politik

Borgerne og partierne er i dag de eneste aktører i demokratiet, som ikke for alvor har rettet blikket mod Bruxelles. EU-demokratiet er - og det på trods af Europa-Parlamentets øgede indflydelse - stadig en tumleplads for regeringer og embeds-

mænd. Der er derfor god grund til at øge den parlamentariske deltagelse, indflydelse og mulighed for kontrol.

Først og fremmest ved at øge Europa-Parlamentets indflydelse i de op mod 300 implementeringskomiteer, hvori en afgørende del af den (u)politiske proces i dag foregår. Vel er borgernes indflydelsesmuligheder tilstede via interesseorganisationer, men indflydelsen er ulige og foregår på må og få. Lad os minde om, at radikalismen fordrer en kamp mod særinteresser.

ET MERE LEVENDE DEMOKRATI

et mere levende demokrati

Som nævnt ønsker vi at bryde Kommissionens initiativmonopol. I første omgang til fordel for Ministerrådet og Europa-Parlamentet. Men her kunne også de nationale parlamenter komme på banen via deres repræsentant i statskammeret/ministerrådet. Ligesom folket! Hvorfor ikke lade topmøderne i Det Europæiske Råd supplere med (i første omgang) vejledende folkeafstemninger om generelle retningslinjer for samarbejdet. Hvad har vi at miste, udover måske lidt forudsigelighed? Men trænger samarbejdet ikke på den anden side til lidt af den uforudsigelighed, som også er et kendetegn for demokratiet? I hvert fald vil det på positiv vis bidrage til udviklingen af den nødvendige fælles politiske offentlighed.

I det hele taget er en velfungerende offentlighed, men også åbenhed helt basale krav til et moderne demokrati. Og igen har EU ømme punkter. Problemet er især EU-systemets lukkede karakter, der er nedarvet fra EU's eliteprægede opbygningsfase. Store reformer er dog sat i søen, ligesom EU's ombudsmandsinstitution og åbenhedsprincippet's traktatfæstelse bør nævnes. Og reformerne tog fart med den debat, som i 1998 fulgte ekspertkommissionens afsløring af "svig, svindel og nepotisme".

Her er der god grund til at rose den danske regerings kamp for mere åbenhed i EU. Åbenhed er godt i sig selv, fordi lukkethed fremmer mistænksomhed og yderligere

lukkethed. Men omvendt er vi uenige med regeringen i, at åbenhedskravet er tilstrækkeligt. For hvad nytter åbenhed alene, hvis det alligevel blot fører til et "akvariedemokrati", hvor de brutale magtkampe er åbenlyse for de måbende og udeltagende borgere?

VIL DANSKERNE OVERHOVEDET MERE EU-DEMOKRATI?

Om den danske befolkning generelt stiller sig positivt eller ej overfor en demokratisering af EU, bør for os at se ikke være afgørende for en radikal stillingtagen. Partierne bør dele sig efter anskuelser. Også i dette spørgsmål. Vi må som radikale tage vor historiske forpligtelse alvorligt og kræve et demokratiseret EU.

Imidlertid er det vor opfattelse, at den demokratisk orienterede del af den EU-skeptiske befolkning ville se med langt mildere øjne på et føderalt-inspireret demokratisk EU, i det omfang, den var sig ændringen bevidst. Det vil sige, hvis ikke betydningen af ordet føderalisme var blevet så forvrænget af 30 års strudsepolitik og skindebat.

Således var den danske modstand mod Maastrichttraktaten jo i det væsentligste båret af modstand mod inddragelse af nye områder i samarbejdet. Ikke mod demokrati. Snarere tværtimod. Vi tillader os derfor at formode, at modstanden imod et stærkere Europa-Parlament i det væsentligste er begrundet i, at staten Danmark ville miste indflydelse i et EU-system med Europa-Parlamentet som absolut kernemyndighed. Anderledes vil holdningen formentlig være til et føderalt-inspireret to-kammerssystem med en lige repræsentation af medlemslandene i statskammeret.

I HVERT FALD BØR DET TESTES. I RADIKALISMENS OG DEMOKRATIETS NAVN.

Sabineklubben har grebet fat i et af de mest spændende reformtemaer, der er kommet op i EU i lang tid. Ledende europæiske politikere lægger nu op til, at EU skal have en forfatning, og et eurobarometer har allerede vist, at tanken har opbakning blandt 70 procent af EUs vælgere. Det garanterer formentlig, at ideen gradvis konkretiseres og får politisk bid og indhold.

Sabineklubben overskrider den gamle debat om et føderalistisk kontra et nationalstatsbaseret EU ved at tage det udgangspunkt, at EU som vi kender det - altså "mere union" eller ej - har politisk magt. Og politisk magt skal for at være legitim kontrolleres demokratisk. Det synspunkt samler EU-tilhængere og EU-skeptikere. Herefter bliver det centrale spørgsmål, om medlemslandenes primært nationale kontrol med EU er god nok - eller om der skal mere til? Sabineklubben mener ja, og har et forslag, der kunne blive et dansk hovedbidrag til debatten om en kommende europæisk forfatning. Lyt til dem.

Europas fremtid er på dagsordenen - hver dag. Det er Danmarks også. Der er meget på spil, men det er ikke nemt at holde den demokratiske debat om EU varm. Den koger op ved folkeafstemninger, og det er godt, men ikke godt nok. Danmark skal også sætte en europæisk dagsorden og ikke bare reagere på andre landes bud på forandringer og løsninger af fælles problemer. Derfor hilser jeg varmt Sabineklubbens debatoplæg velkomment. Jeg er ikke tilhænger af den føderale ide, men jeg er tilhænger af debatten om, hvordan vi bedst løser vores fælles problemer. Europa er også danskernes ansvar. Derfor er det ikke bare en vigtig debat, men en nødvendig debat, som Sabineklubben rejser. Ikke kun internt i og for Det Radikale Venstre, men også for Danmark som helhed. Jeg håber, det bliver en åben og fordomsfri debat, der kan inspirere til frugtbare svar på vores fælles fremtid".

*CHEFREDAKTØR,
TØGER SIEDENFADEN,
POLITIKEN: LYT TIL DEM*

*ØKONOMIMIN. MARIANNE JELVED:
VIGTIG OG NØDVENDIG DEBAT*

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk